

Koekoekseieren met de bek in het nest gelegd

De belangwekkende waarneming van Verholt en Peteri, beschreven in het laatste septembernummer van *Natura*, geeft mij aanleiding daaraan een waarneming van mijzelf toe te voegen, al is het er ook een van ongeveer 40 jaar geleden.

Tesamen met iemand anders roeide ik enige kilometers ten zuiden van Zutphen dicht langs de westelijke oever van de IJssel toen onze aandacht werd getrokken door een koekoek, die snel achtereen, als in grote opwinding, koekoekkoekoek enz. riep, waarbij het 'koek' wel 20 of 30 maal herhaald werd.

De koekoek was niet zichtbaar, wel twee kleine vogeltjes, die alarmeerden. Plotseling vloog de koekoek van de grond omhoog met een voorwerp in zijn bek, verdween in een dicht bebladerd deel van een populier en kwam daar weer met lege bek uit. Wij legden aan en trachtten het nest, dat een meter of vijf hoog moest zitten, te vinden, wat helaas niet lukte.

Niet lang daarna hebben in *L'Illustration*, naar ik denk in 1925 à 1930, foto's gestaan van een koekoek, die een ei met de bek in een nest legde.

Het lijkt mij goed het bovenstaande in *Natura* bekend te maken omdat er nog steeds ornithologen zijn, die niet kunnen aannemen, dat de koekoek tot deze hoogst merkwaardige handelingen in staat is.

Een waarneming waarover men zich (niet) verheugt

Eind augustus een bezoek brengend aan het Breede Veen, nabij het Leersumse veld op de Utrechtse heuvelrug, viel mij op dat de struikheide op veel plaatsen dood was, althans bovengronds. De kleur was roestbruin en het had er alle schijn van, dat de droogte van de afgelopen zomer de heide had doen verkommeren. Maar elders in het terrein stonden vooral de jonge planten volop in bloei. Dit deed toch weer twijfel opkomen aan de 'droogte theorie'. Tot zich plotseling de ware oorzaak aandienende. Aan de rand van een heideveldje, geheel droog en bruin verkleurd, liep een groot aantal kleine, olijkleurige kevertjes met vrij grote sprieten. Ze deden zich bij honderden te goed aan een iets hoger gelegen strook nog bloeiende jonge hei en waren zelfs in de dichte bossen pijpestrootje geklommen, hoewel ze van deze planten niet aten. Ook op de dorre stukken vonden de kevers kennelijk wel wat van hun gading, want ze bleven ervan eten. Bij de minste beroering van de plant lieten de diertjes zich omlaag vallen. Zelfs werden ze op die manier verjaagd door bijen, die probeerden nog wat voor hun vraatzuchtige kaken weg te halen. Het meest opvallende was, dat de struiken ook bruin werden al waren ze niet helemaal kaal gegeten. De bloempjes waren er af, afgeknaagd of opgegeten, maar veel blaadjes waren in feite onbeschadigd en alleen verdord. Bovendien werd alleen struikheide gegeten. De dophei stond er onbeschadigd tussen.

Opmerkelijk was de hulpeloosheid van het kevertje op open zandgrond, paden en brandgangen. Daar lagen ze bij tientallen te spartelen met de pootjes in de lucht. Zagen ze kans weer op de been te komen, dan tuimelden ze een paar pasjes verder weer om.

Deze schadelijke diertjes waren deze zomer ook aan het werk bij Doorn en Hilversum. Elders ook misschien? En kan men hier spreken van een plaag of is dit een, ietwat geprononceerd, normaal verschijnsel?

J. R. Marquart